WALPO

2/20

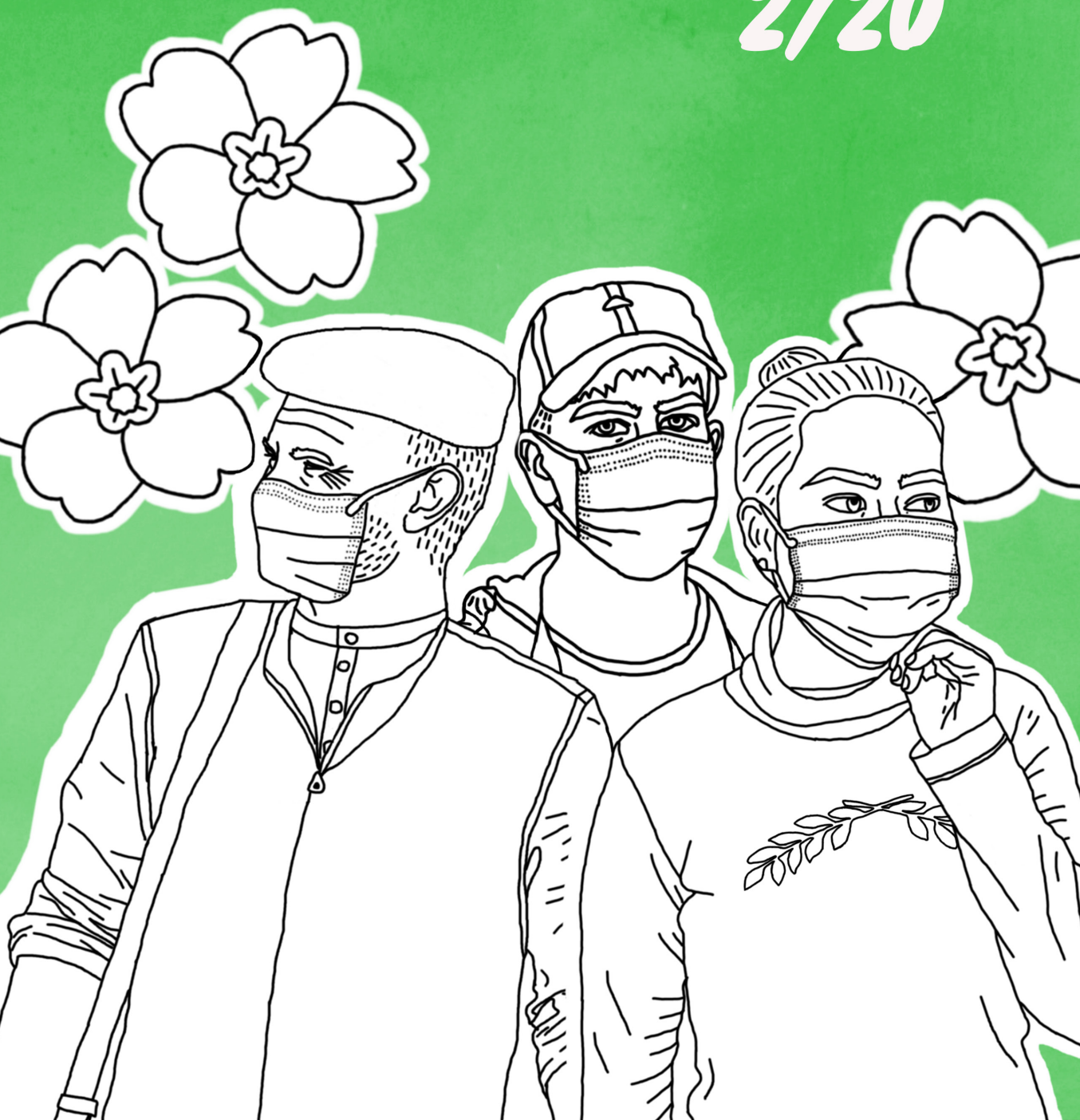

Tässä Walposssa:

Puheenjohtajan päiväkäsky s. 4
Kevät, jota kukaan ei osannut odottaa

Merikotkan siivillä s. 6
Merikotkan menestystarinasta inspiraatiota suomalaiseen luonnonsuojeluun?

Raja railona aukeaa, edessä korona ja some s. 8
Pohdintoja lenkkipolun varrelta

Koronapäiväkirjat s. 10
Kokemuksia koronan kangistuttamasta Italiasta ja sieltä lähtemisestä

Alumnipalsta: kriisihallitus on parasta myös poikkeusoloissa s. 14
Ylähuoneen puheenjohtaja Riina Pursiainen pohtii Ison K:n vaikutusta kahteen eri hallitukseen

"Gorbatsoville tässä vain kirjoitellaan" s. 16
Tarina kirjeestä, joka saikin vastauksen

Vaihtovuosi 2020: Nyt tarvitaan ymmärrystä valinnoille ja ratkaisuille. Yhtä ainoaa ei ole s. 18
Vaikeita päätöksiä Ljubljanassa: lähteä vaiko jäädä?

Index-palsta: Ruudun toisella puolen s. 22
Poikkeusoloista uusi mahdollisuus yhteisöllisyydelle?

Ajassa s. 23
Miten korona oikein suhteutuu historiaan?

Pääkirjoitus

Tervehdys, klubilainen!

Vuoden alussa saimme kuulla ikäviä uutisia, kun suomalainen kustannusyhtiö Fokus Media teki päätöksen Cosmopolitan- ja Elle-lehtien julkaisun lopettamisesta. Lehdet eivät olleet enää taloudellisesti kannattavia.

Nuorille naisille suunnattu Cosmopolitan on varmasti yksi maailman ikonisimpia printtijulkaisuja. Cosmopolitanilla oli tärkeä rooli naisten seksuaalisessa vapautumisessa 60-luvulla, kun päätoimittaja Helen Gurley Brown uudisti lehden ja pyrki sen avulla murtamaan erityisesti naisten seksuaalisuuteen liittyneitä myyttejä ja tabuja. Sittemmin lehti on saanut varsinkin feministeiltä kritiikkiä muun muassa sen promotoimasta naiskuvasta, mutta julkaisua voidaan joka tapauksessa pitää erinomaisena esimerkkinä, siitä millainen merkitys journalismilla ja lehdistöllä on yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Fokus Median päätös lakkauttaa näiden lehtien julkaisu kertookin valitettavasti sen rappiosta, jota me Walpossakin tahdomme kiivaasti puolustaa: printtimedian.

Näin digiaikana ajatellaan helposti, ettei printtimedialla ole enää virkaa. Ovatko paperiset julkaisut todella menneen talven lumia? Nykyään lehteä ei viitsitä ostaa, kun niiden sisältämän tiedon voi helposti ja nopeasti lukea netistä. Printattu lehti ei siten olekaan klubiperinne, jota voisi pitää itsestään selvänä.

Kuten moneen muuhun asiaan, maailmassa jyllläävä koronavirus vaikutti myös tämän Walpon julkaisuun. Monet klubin tapahtumat on jouduttu perumaan ja toimiston ovet pysyvät kiinni, kunnes turvallisemmat ajat koittavat, joten Walpoakaan ei tällä kertaa kannata painaa kymmeniä kappaleita. Mutta ei huolta, kun toimiston ovet taas avautuvat, pääset nauttimaan tästä lehdestä myös paperisena versiona.

Sillä printtimedia ei ole kuollut.

Elina ja Anniina

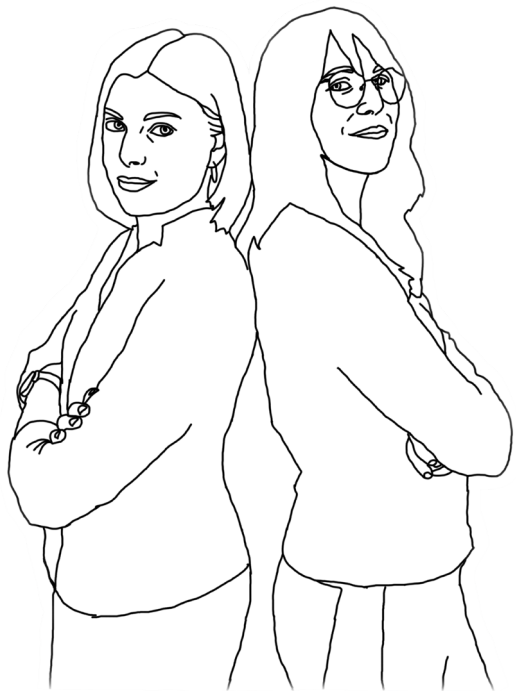

WALPO

Päätoimittajat ja taitto:
Anniina Laitakari aflait@utufi
Elina Remes ejreme@utu.fi

Toimituskunta:
Julia Autio
Jaakko Brummer
Ville Elo
Helmi Henell
Essi Hongisto
Salla Jantunen
Klaus Kaarti
Iida Laurila
Henrik Lenkkeri
Julia Niinistö
Juho Pitkänen
Eeva Rantanen
Eelis Rytkönen
Noora Reiman
Salla Tiitinen
Inka Vaarula
Amanda Viitanen

Muut kirjoittajat:
Henna Kurki
Riina Pursiainen
Julianna Reunanen
Janette Sirén

Editointi:
Essi Hongisto
Klaus Kaarti
Noora Reiman
Inka Vaarula

Kansi: Anniina Laitakari

Mainoshankinta:
Aaro Enkovaara aoenko@utu.fi
Elias Hakulinen evhaku@utu.fi
Maria Yli-Jama meylja@utu.fi

Levikki: 17 & nettijulkaisu

Julkaisija:
Turun yliopiston Politiikan tutkimuksen klubi ry
Rehtorinpellonkatu 4B, 2. kerros
20500 Turku

Puheenjohtajan päiväkäsky

Tämä puheenjohtajan päiväkäsky olisi voinut olla hyvin erilainen. Olisin voinut kirjoittaa teille alkavasta keväästä, sulavasta lumesta (mitä ei koskaan tullutkaan) ja jo hieman lämmittävästä auringonpaisteesta. Olisin voinut kirjoittaa teille tulevista tapahtumista: alumnipäivästä ja -sitseistä, toimikunnista sekä tietenkin lähestyvästä vapusta. Kevät on jo siinä vaiheessa, että loppukiri vappua kohti olisi pikkuhiljaa alkamassa. Deadlinet olisivat vielä edessä, mutta kun niistä selviäisi, koittaisi klubilaisten kevään, ellei koko vuoden, kohokohta.

Alkuvuotta voin kuitenkin muistella ainoastaan hymyssä suin. Koulutuspoliittisella saralla kuhisi, kun uudet opetussuunnitelmat lyötiin lukkoon helmikuun lopussa. Poliittisen historian opinnoissa suurempia muutoksia ei tapahtunut, sillä linjat uudistettiin kattavasti kaksi vuotta sitten. Valtio-opin puolella taas muutoksia tehtiin urakalla: kandin tutkintorakennetta selvennettiin Opinto-oppaaseen, kirjapakettien kirjoja uudistettiin sekä kontaktiopetusta lisättiin.

Vuosi 2020 alkoi klubilaisille hyvin perinteisissä merkeissä: pääsimme sitsaamaan jässyille, pelaamaan lautapelejä peli-iltaan sekä suunnittelemaan 45-vuotisjuhlajulkaisua. Lisäksi järjestimme kovasti odotetun tietokonetoimikunnan. Poikkitieteellisyyttä pidimme yllä Nollarisitseillä, jotka järjestimme yhdessä Sosiaalitieteiden klubin, T-Klubin sekä Putexin kanssa. Laskiaisena pääsimme nauttimaan periklubilaisesta tunnelmasta: jännitimme laskiaisbingoa ja jatkoimme iltaa karaoken merkeissä. Maaliskuussa koitti kauan odotetut kaverisitsit, jotka olivatkin klubin historian suurimmat! Sitsasimme reilun 100 ihmisen voimin näillä näkymin kevään viimeisillä sitseillä. Ja niistä otettiinkin kaikki irti.

Se hetki, kun päätimme Liinan kanssa perua kevään tapahtumat, oli epätodellinen. Yhtäkkiä toimisto vaihtui Discordiin, Zoomiin ja sosiaaliseen mediaan. Yhdessä Publicumilla opinnoista stressaaminen vaihtui yksin kotona puurtamiseksi. Klubilainen kevät vaihtui…noh, aika erilaiseksi kevääksi, mitä oli suunniteltu. En tiedä itsekään koska seuraavan kerran pääsemme kokoontumaan klubilaisten kesken päivystämään, pelailemaan saatikka juhlimaan. Tilanne on uusi ja haastava meille kaikille, ja siitä koitetaan selvitä parhaamme mukaan.

Vaikka pettymys on ollut suuri, olemme kuitenkin kääntäneet katseemme jo tulevaan: syksyä on alettu suunnitella täydellä tohinalla. Fuksiviikolla pääsemme toivottamaan uudet fuksit tervetulleeksi P-klubiin ja marraskuussa juhlimme rakkaan järjestömme 45-vuotisjuhlia. Pääsemme varmasti nauttimaan klubilaisista tapahtumista keväänkin edestä!

Voi olla, että kun luet tätä tekstiä, tilanne on jo aivan toinen, kun nyt kirjoittaessani tätä. Kukaan ei varmastikaan varmuudella osaa sanoa mitä tuleman pitää ja mihin tilanne kehittyy. Se on kuitenkin varmaa, että kyllä tästä selvitään. Jos ei hyvin, niin sitten vähän vähemmän hyvin, mutta selvitään ainakin. Pitäkää itsestänne ja toisistanne huolta. Soitelkaa ystävillenne ja sukulaisillenne. Muistakaa nukkua hyvin ja tarpeeksi, nyt siihen on mahdollisuus. Kaikki järjestyy, pidetään katse tulevassa!

Juli

TERVETULOA KURSSEILLEMME
TURUN JA TAMPEREEN
YLIOPISTOON!
POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI
LOGOPEDIA – SOSIAALITIETEET
SOSIAALITYÖ – HALLINTOTIETEET
WWW.YLIOPISTOVALMENNNUS.FI

Merikotkan siivillä

Teksti: Henna Kurki, kuva: Unsplash

Kuten usein erehdytään luulemaan, Suomen suurin menestystarina ei olekaan Tauno Luiron aloittama mäkihypyn kultakausi, vaan merikotkan paluu vainotusta siivekkäästä takaisin elinvoimaiseksi taivaiden valtiaaksi. Voitokas täyskäännös ei kuitenkaan ollut helppoa, vaan 1900-luku oli kaiken kaikkiaan merikotkalle uuvuttavaa aikaa. Merikotkan elämää häirittiin muun muassa pesäpuita kaatamalla ja lintuja ampumalla. Valtio kannustikin kohtalokkaisiin laukauksiin peräti viiden markan palkkioilla.

Kotkien vainoamista on kannustanut pelko ja taikausko läpi historian. Merikotka on nähty isona petona ja uhkana, joka uhkaa asemaamme ravintoketjun huipulla. Merikotkien häviäminen johtuikin täysin ihmisen toiminnasta. Merikotkan elinympäristö ajettiin lopulta sukupuuton partaalle, minkä seurauksena ennen voimakasta petolintua löytyi enää pelkästään Itämeren saariston syrjäisimmästä ja luoksepääsemättömimmistä ikimetsistä. Lintu näytti olevan lopullisesti nujerrettu.

Merikotkan pelastukseksi saattoi koitua sen maine myös voiman ja vapauden vertauskuvana. Tämä ajatus ehkä ajoikin osan lintuharrastajista ja asiantuntijoista toimintaan, minkä seurauksena perustettiin WWF:n merikotkatyöryhmä vuonna 1972, jonka avulla merikotka sai elinvoimansa takaisin. Työryhmä elvytti merikotkan kannan tekemällä laajaa valistustyötä, suojelemalla pesäpaikkoja sekä aloittamalla talviruokinnan. Nykyään merikotkia onkin noin 1000 aikuista yksilöä ja laji on todettu jälleen elinvoimaiseksi.

Isot pedot ovat Suomen luonnonsuojelussa todellinen haaste. Esimerkiksi Suomen susipolitiikka sallii susien järjestelmällisen metsästyksen kaatolupien perusteella. Tämä tapahtuu huolimatta siitä, että susi kuuluu luontodirektiivissä tiukasti suojeltuihin lajeihin. Susien suojelu vaatiikin samanlaista määrätietoista toimintaa, jonka avulla ehkäisemme turhaa pelkoa ja vihaa petoeläimiä kohtaan.

Merikotkan ja suden sijaan todellisia julmia ja ovelia petoja olemme me, ihmiset. Tämän ihmisen julmuuden merikotka sai kokea sulissaan, mutta helmasynnistä eroon pääseminen on vielä mahdollista. Tarvitsemme lisää merikotkan kaltaisia menestystarinoita Suomen luonnonsuojelun historiaan.

Yhdessä voimme siirtää hukan mukaan voitokkaaseen kulkueeseen. Luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi voidaankin löytää monia syitä, mutta ehkä egoistiselle individualistille eniten vetoava on tämä: ilman elonkirjoa ei ole ihmistäkään. ▪

Raja railona aukeaa, edessä korona ja some

Teksti: Eelis Rytkönen Kuvitus: Henrik Lenkkeri

Arkipäiväisestä lenkkipolusta tuli yhtäkkiä yhtä suurta radio-ohjelmaa. Tässä ajankohtaisohjelmassa on vain yksi aihe: koronavirus. Pururadalla kävelyllä käydessäni kaikki vastaantulijat puhuivat koronasta ja sen aiheuttamista poikkeustoimista. Useita koiranulkoiluttajia nähdessäni mieleeni tulivat Italiasta kantautuneet uutiset, joiden mukaan koirat ovat kovilla. Ne joutuvat jatkuvasti ulkoilemaan naapureidenkin kanssa, jotka haluavat lainata koiria. Se vaikuttaa nyt vielä astmaatikon mielestäkin vielä kohtalaisen hauskalta, mutta en ole ollenkaan varma, kuinka huvittavaa se on tämän artikkelin ilmestyessä.

Tuntuu kuin tulevaisuuden näkymä olisi murentunut ja jotain uutta tuntematonta olisi tullut tilalle. On kuin joku olisi nostanut meidän kaikkien yhteisen videopelin vaikeusastetta. Tai pikemminkin peli on vaihtunut yhtäkkiä.

Onko korona tuomassa ihmisiä yhteen vai erottaako se meitä? Kävellessäni omakotitaloalueella mummolani lähellä koin melkoisen shokin. Mies mustasta pakettiautosta huusi, että nurkan takana olisi äkäinen susikoira. Miehen mukaan minun pitäisi ”lähteä vetään”. Tiesin, että kadulla ei todellakaan ole ollut koskaan koiraa vapaana. Pelästyin silti, sillä pelkään koiria.

Myöhemmin mietin, että ärsyttikö miestä se, että minulla oli kamera kaulassani. Kangasalla oli epäilemättä ravannut tuolloin paljon toimittajia, kun paikallisessa koulussa todettiin koronatapaus. Mieshän ei voinut tietää, että olin kaikkein parhaimman ja vastuullisimman lehden eli Walpon edustaja. Tämä tapahtui maaliskuun puolessa välissä, kun koronan leviämisestä Suomeen alkoi tihkua tietoja. Sosiaalisessa mediassa viha ja pelko kukkivat varsinkin Facebookissa. Myös kansallista jaottelua alkoi näkyä. ”Suomalaiset Saksassa” -ryhmässä käytiin kiivasta väittelyä siitä, onko Saksan vai Suomen terveydenhuoltojärjestelmä parempi koronaviruksen iskiessä.

Vessapaperin rohmuamista seuratessa (ja tehdessä) ajatukset muuttuvat synkiksi. Eivätkö samankaan maan kansalaiset pysty tekemään yhteistyötä, kun pelko saa vallan? Korona menee todennäköisesti joskus ohi, mutta mitä sen jälkeen? Jääkö turvattomuuden tunne taustalle kalvamaan ihmisten mieliä? Nyt, kun arvoliberaali vasemmistolainen pääministerimme on laittanut rajat kiinni, mikään ei taida olla kuten ennen. Itse olen huolissani siitä, tuleeko rajojen sulkemisesta vakiosakin ratkaisu tulevaisuudessakeen. Jos liberaali hallitus tekee tällaisia ratkaisuja, mitä konservatiivinen hallitus tekisikään tulevaisuudessa? Kovien toimien houkutusta voi lisätä se, että Kiinan kaltainen autoritaarinen valtio näyttää tällä hetkellä selviytyneen kriisistä demokraattista Eurooppaa paremmin. Uiguuritkin vaikuttavat unohtuneen täysin virusmyllerryksessä.

Silti emme voi tietää, mitä tulevaisuudessa tapahtuu. En usko tulevaisuudentutkimuk-

sen laitoksellakaan kenenkään ennustaneen mitään koronan kaltaista. Tulevaisuus voi tietenkin kääntyä monikansalliseen suuntaan. Ehkä somen välityksellä leviävät videot ihmisistä eri puolilla maailmaa laulamassa parvekkeilla herättävät myötätuntoa ja sitä kautta solidaarisuutta ihmisissä ympäri maailman. Silti on vaikea uskoa tähän aikana, jolloin globalisaation nurjien puolien symboli terroristijärjestö ISIS:kin kehottaa kannattajiaan pysymään poissa epidemia-alueelta.

Eräs itselleni symbolinen koronan aiheuttama muutos tapahtui Saksan Puolan rajalla, jossa kaksoiskaupunki Frankfurt an der Oder / Slubicen raja suljettiin maaliskuussa. Vietin Frankfurtissa vaihto-opiskeluvuoteni muutama vuosi sitten. Kävimme Saksan Frankfurt Oderista pelaamassa biljardia Puolan Slubicessa. Matka Oder-joen yli taittui vaivattomasti paikallisbussilla ja saksalaisen yliopiston opiskelijakortti kävi matkustusasiakirjasta. Eroja rajakaupunkien välillä toki löytyi: valuutta, kieli ja elintaso, joka on korkeampi Saksan puolella. Silti tuolloin raja tuntui mitättömältä. Tuntui ihmeelliseltä, että vain kolmekymmentä vuotta sitten raja oli ollut tarkkaan valvottu kahden totalitaarisen kommunistisen valtion erottava raja. Nyt se tuntuu paljon helpommalta käsittää.

Frankfurtin paikallisen median kommenttipalstalla näkyi pelko ja viha. Puolalaiset työmatkalaiset saivat jatkossakin matkustaa Saksaan. Tästä eivät saksalaiset kommentoijat pitäneet, vaan kommentit olivat ”pysyköötkotonaan” -tasoa. Toisaalta puolalaiset työntekijät pitävät yhä Frankfurt an der Oderin kaupunkia pystyssä, joten kommentit kääntyvät mielestäni saksalaisia vastaan. Toisaalta sosiaalinen media on lähteenä petollinen. Kuten mummoni sanoo: ”ne toosat jauhavat jatkuvasti sitä aivopesua.” Ehkä kannattaisi mennä lenkille, kun on näin hieno kevätpäivä.

Kirjoittaja on poliittisen historian opiskelija, joka on huolissaan kossuviestin tulevaisuudesta.

KORONAPÄIVÄKIRJAT

Vaihtoon lähdöltä osataan yleensä odottaa monenlaisia kokemuksia, niin hyviä kuin huonoja. Kokemus, johon allekirjoittanut ei kuitenkaan ollut osannut varautua, oli koronaviruksen räjähdysmäinen leviäminen Pohjois-Italiassa, siitä syntynyt hysteria ja paonkaltainen kotimatka Suomeen. Millainen oli todellisuus koronaepidemian valtaamassa Italiassa?

Teksti ja kuvat: Julia Autio

Koronavirus alkoi räjähdysmäisesti levitä Pohjois-Italiassa Lombardian maakunnan alueella helmikuun lopulla. Kun sairastuneiden määrä oli muutamassa vuorokaudessa kohonnut viidestä yli 120:een. Vaikka nykyisiä lukuja tarkastellessa tämä luku tuntuu naurettavan pieneltä, alkoivat hälytyskellot kuitenkin soida hallinnon tasolla. Pahimpia kaupunkeja suljettiin karanteeniin, asetettiin ulkonaliikkumiskieltoja sekä suljettiin kauppoja. Venetsian karnevaali keskeytettiin, Serie A:n jalkapallopelejä peruttiin ja koulunkäynti keskeytettiin kaikilla opetusasteilla. Nyt kun vastaavia, ja huomattavasti järeämpiä, toimia on otettu käyttöön kaikkialla Euroopassa, ei tämä ehkä kuulosta kovin uhkaavalta. Vastaavaa ei siinä vaiheessa ollut kuitenkaan nähty Kiinan ulkopuolella.

Hyllyt tyhjenevät

Olin tässä vaiheessa ollut Torinossa, Pohjois-Italiassa, kaksi viikkoa. Luentojen oli tarkoitus alkaa maanantaina 24. helmikuuta ja ilmoitus yliopistojen sulkemista tuli edeltävänä sunnuntaina. Olin kyseisenä sunnuntaina Erasmus Student Networkin järjestämällä retkellä läheisen keskiaikaisen kaupungin karnevaaleilla, enkä luonnollisesti ollut uutisten tai sähköpostin äärellä päivän aikana. Paluumatkalla junassa todellisuus iski, vaikka varsinaista paniikkia en kyllä kokenut. Torinossa oli siinä vaiheessa alle kymmenen todettua tapausta. Pahin kriisipesäke Lombardia oli toki aivan vieressä, mutta Torinossa ainut näkyvä toimi oli koulujen ja yliopistojen sulkeminen. Kaikki muu kaupungissa toimi aivan normaalisti eikä kasvomaskejakaan näkynyt katukuvassa kuin muutamia. Täytyy tosin myöntää, että ilman turvaverkkoa ajatus mahdollisesta koko kaupunkia koskevasta karanteenista tuntui kuitenkin melko pelottavalta. Vaikka kauppojen sulkeminen ei siis vaikuttanut Torinossa kovin todennäköiseltä, kävin kuitenkin heti maanantaina kämppisteni kanssa hamstraamassa kaapit täyteen ruokaa ”ihan vain varmuuden vuoksi.” Käsidesiäkin oli tarkoitus ostaa, mutta se oli päässyt jo loppumaan kaikkialta. Myös säilyke- ja pakastehyllyt alkoivat lähi-Lidlissä näyttää varsin tyhjiltä. Tämän lähemmäs maailmanloppularppausta en vielä aikaisemmin elämässäni ollut päässytkään.

Lost in translation

Tässä vaiheessa kokemusta kaikista pahinta oli oikeastaan tekemisen puute. Olin jo viettänyt Italiassa muutaman viikon ilman varsinaista ohjelmaa ja odotin itse asiassa kovasti opintojen alkamista. Tekemättömyys antoi aikaa ja tilaa käydä monta kertaa päivässä kaikki mahdolliset

tulevaisuuden skenaariot. Kun lisätään vielä se, että (englanninkielinen) tiedotus tilanteen etenemisestä oli melkoisen hidasta ja heikkoa, oli rauhallisena pysyminen välillä varsin hankalaa. Torinon yliopistolta tuli ensin viestejä vain italiaksi ja sama informaatio vaihtareille englanniksi käännettynä aina vasta pari päivää myöhemmin. Uutisia oli englanniksi aivan turha toivoa. Jotain Italian tilanteesta uutisoitiin toki Suomessakin, mutta ilman kaikkia yksityiskohtia ja viiveellä. Siispä päivittäiseen rutiiniini kuului La Repubblican päivittyvän koronakatsauksen ja Google-kääntäjän välisellä yhteistyöllä tilanteen seurailu. Tulipahan opittua aivan uudenlaista italian sanastoa; sellaista mitä ei yliopiston kursseilla ollut opiskeltu.

Ensimmäisen kahden viikon ajan mieliala pysyi kaikesta huolimatta aika hyvänä. Muutamat paniikki-itkut tuli itkettyä, lähinnä liittyen epätietoisuuteen tulevaisuudesta ja pelkoon vaihdon keskeytymisestä. Tilanne Italian tasolla toki pahentui, mutta Piemonten alueella tapausten määrä ei näyttänyt nousevan merkittävästi. Yliopistot eivät auenneet aluksi ilmoitetun viikon jälkeen, mutta etäopintoja aloitettiin. Muistan ajatelleeni, että niin kauan kuin ruokakaupat pysyvät auki, ei minulla ole mitään hätää. ”Olen kuitenkin Italiassa”, totesin itselleni joka kerta, kun ajattelin tilanteen epäreiluutta tai kun tulevaisuus pelotti. Mainittakoon, että itse korona ei tautina ei pelottanut missään vaiheessa, eikä omalla kohdallani oikeastaan vieläkään. Mielessä pyörivät lähinnä toimet, joihin sen nimissä ryhdyttäisiin.

Järeämmät toimet otetaan käyttöön

Kyllästyminen poikkeustilassa elämiseen alkoi parin viikon jälkeen iskeä. En jaksanut enää jatkaa uutisten kääntämisen ympärille muodostunutta rutiiniani, koska kaikki koronaan liittyvä turhautti. Tuntui, etten ollut pariin viikkoon puhunut mistään muusta tai ajatellut mitään muuta kuin koronaa. Jonkin verran oli kuitenkin pakko seurata tilannetta, koska se muuttui jatkuvasti ja vaikutti omaan elämään varsin konkreettisella tavalla. Epidemia pahentui kiihtyvällä tahdilla, mutta paniikki ei silti iskenyt. Ehkä pakotin itseni pysymään positiivisena, koska en halunnut kohdata tilanteen vakavuutta. Hoin itselleni, että ainakin saan sellaisen elämänkokemuksen, jota ei tieten tahtoen olisi ikinä tullut hankittua. Ainut asia, joka herätti jonkinlaista epätoivoa, oli ajatus mahdollisesta kotiinlähdöstä.

Kuukausipäivän lähestyessä maaliskuun 8. päivä saapui uutinen siitä, että suuri osa Pohjois-Italiasta asetettaisiin karanteeniin. Mitä tämä tarkoitti? Liikkuminen ulkona olisi rajattava vain välttämättömiin matkoihin esimerkiksi töihin tai ruokakauppaan, sosiaaliset kontaktit oli rajattava minimiin ja liikkuminen kaupunkien välillä oli kiellettyä. Tässä vaiheessa Italiassa oli 7300 sairastunutta ja 360 kuollutta. Torino ei aluksi kuulunut tähän ”red zoneen”, mutta muutamaa päivää myöhemmin samat toimenpiteet otettiin käyttöön koko Italiassa. Aluksi ravintolat, kahvilat ja ”ei-välttämättömät” kaupat saivat olla auki, tosin rajatuin aukioloajoin ja kunhan noudatettiin metrin turvaväliä. Kun Italian johdossa tajuttiin, etteivät ihmiset noudattaneet määräyksiä sosiaalisten kontaktien välttämisestä, päätettiin sulkea kaikki muu paitsi ruokakaupat ja apteekit. Niidenkin aukioloaikoja on monessa kaupungissa alettu rajata.

Uutinen ”lockdownista” tuli aamulla ja iltapäivällä päätin käydä ruokakaupassa katsastamassa meininkiä ja hankkimassa joitakin välttämättömyystarvikkeita. Tunnelma kaduilla oli yllätykseksi varsin normaali. Ihmisiä oli liikkeellä, eikä maskeja edelleenkään näkynyt kuin vähemmistöllä. Ruokakaupassa eräs vanhempi nainen pyysi minua siirtymään seisoessani erään hyllyn edessä, jotta saimme säilytettyä metrin turvavälin, kun hän nappasi kananmunapaketin. Myös kassajonossa noudatettiin metrin turvaväliä ja kassoille oli lisätty suojapleksit. Illalla nautimme yhdessä kämppisten kanssa illallista ja vastoin sääntöjä jopa kutsuimme muutamia ihmisiä kylään. Emme tosin tajunneet sen olevan vastoin ohjeistuksia. Emme myöskään tajunneet, että se jäisi viimeiseksi yhteiseksi illalliseksi.

Päätös lähdöstä

Muutama kämppiksistäni oli lähtenyt jo pari viikkoa sitten koronatilanteen käynnistyessä, mutta me jäljellä olevat olimme päättäneet sinnitellä hamaan loppuun asti. Muutaman päivän kuluessa lockdown-uutisen saapumisesta teimme kuitenkin kaikki kotiinlähtöpäätöksen. Torinon yliopisto lähetti sähköpostin, jossa se suositteli kotiinpaluuta. Tämä tuntui monelle olevan viimeinen

merkki siitä, että jos meinasi kotiin jossain vaiheessa päästä, se hetki olisi nyt. Minä olin viimeinen, joka päätöksen teki, ja siihen vaikutti varsin vahvasti se, etten halunnut jäädä Torinoon yksin. Suomeen lentäminen oli varsin kallista verrattuna kämppisteni kotimatkoihin esimerkiksi Espanjaan tai Ranskaan. En siis halunnut tehdä päätöstä kevyin perustein. Ajatus lockdownissa olevassa Torinossa olemisesta yksin vähintään kolmen viikon verran, mutta todennäköisesti vielä pidempään, tuntui liian synkältä. Oli torstai-ilta ja ostin lentolipun lauantaille. Toiveikkaana hankin jopa menopaluu-lipun.

Pakomatka Suomeen

Eihän se kotiinpaluu toki ongelmitta sitten sujunutkaan. Jäin perjantaina hetkeksi yksin asuntoon, kun kaikki kämppikseni olivat jo lähteneet. Suunnitelmissa oli pakata ja siivota vähän sekä viettää rauhallinen viimeinen ilta asunnossa. Toisin kävi, kun iltapäivällä tuli ilmoitus, että seuraavan aamun lentoni Torinosta Amsterdamiin oli peruttu. Mitään syytä perumiselle ei italiankielisessä viestissä ilmoitettu, mutta käydessäni KLM:n kotisivuilla selvisi, ettei maaliskuulle enää ollut tarjolla lentoja Torinosta Helsinkiin. Tässä kohtaa iski melkoinen paniikki. Soitin vanhemmilleni ja yhdessä selvitimme, että Air Francella olisi vielä samana iltana lento Pariisin kautta Suomeen. Lennon lähtöön oli siinä kohtaa kaksi tuntia, mutta päätin yrittää ehtiä sille. Heitin loput tavarat matkalaukkuun, tilasin taksin ja lähdin kohti lentokenttää samalla, kun vanhempani yrittivät ostaa minulle lippua netistä. Ostaminen ei kuitenkaan jostain syystä onnistunut. Istuin taksissa matkalla lentokentälle ilman lentolippua ja tuijottaessani tyhjiä Torinon katuja iski todellinen paniikki siitä, että sittenkin jäisin sinne jumiin yksin. Saavuin lentokentälle, jonka sisäänkäyntiä vahtivat poliisit. Kenttä oli niin tyhjä, että luulin sen alkuun olevan suljettu. Pääsin kuitenkin sisälle ja ensimmäistä kertaa elämässäni päädyin ostamaan lentolippuja itse lentokentältä. Jonkin ihmeen avulla sain kuin sainkin liput senhetkisellä tiedolla mahdollisesti viimeiselle lennolle Torinosta Suomeen. Economy-luokassa ei ollut tilaa, joten ensimmäistä kertaa elämässäni myös lensin Business-luokassa.

Matkustaminen olisi periaatteessa vaatinut ”autodichiarazione”-lomakkeen täyttämistä.
Lomakkeeseen täytettäisiin yhteystiedot sekä tieto siitä, miksi oli matkustamassa. Sallittuja syitä olivat työmatka, terveyteen liittyvät syyt, muu hätätapaus tai paluu kotiin. Lomake piti tulostaa netistä, mihin minulla ei tietenkään ollut mahdollisuutta (tai myöskään aikaa). Ilman lomaketta matkustaminen saattaisi johtaa 200 euron sakkoihin, mutta minulla ei ollut muuta vaihtoehtoa. Koska kuljin taksilla, tuli tilanne eteen vasta lentokentällä. Lähtöselvityksessä minulle onneksi annettiin kyseinen lomake täytettäväksi. Menin turvatarkastuksen läheisyyteen sitä täyttämään ja vieressä olevat poliisit tulivat saman tien kyselemään, minne oikein olin matkalla. Yhteistä kieltä ei ihan löytynyt, mutta osasin vastata kysymyksiin ja kertoa, ettei minulla ollut italialaista henkilöllisyystodistusta ja että olin vaihto-opiskelija palaamassa kotiin. Heidän mukaansa minun ei tarvinnut sittenkään täyttää kyseistä lomaketta, vaikka ainakin mediassa sen merkitystä oli korostettu. Periaatteessa sitä tarvittiin lähinnä kaupunkien välillä matkustamiseen, mutta kuulemma sitä oli ihmisiltä kyselty Torinon sisälläkin. Minä sain kuitenkin lentää Pariisin kautta Helsinkiin sitä täyttämättä. Jos tässä ei korostu se, että asiat kuulostavat uutisissa pahemmilta kuin miltä todellisuus näyttää, niin ei sitten missään.

Kaipuu takaisin

Kirjoitushetkellä alkaa kahden viikon karanteenini olla päätöksessä. Kaipaan Italiaan, mutta taisin kuitenkin palata oikeassa vaiheessa kotiin. Muutama päivä paluuni jälkeen Suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki ja paluu olisi entisestään vaikeutunut. Huomaan kuitenkin hämmentyväni, kun näen miten paljon ihmisiä on ulkona liikkeellä tai kuinka kauppajonossa ei noudateta metrin turvaväliä. Kai kokemus lockdownista Italiassa jotenkin vaikutti, vaikka siellä ollessani toistelin kaiken vaikuttavan täysin normaalilta. ▪

FUCK
CORONA
IN QUESTO LOCALE UTILIZZIAMO
GUANTI E MASCHERINA PER LA
VOSTRA SICUREZZA
Disinfettante mani a disposizione

Kriisihallitus on parasta myös poikkeusoloissa

– Ajatuksia yhteisöstä Ison K:n aikaan.

"Voisit kirjoittaa, mihin olet päätynyt opintojen jälkeen ja ajatuksia juhlavuodesta ja muistoja klubiajoilta."

Tällä tehtävänannolla tämä ylähuonelainen olisi varmaan kirjoitellut ihanat muistot hallitusvuoden riennoista, fuksivuoden vapusta, kevätkeitosta ja vuosijuhlista. Mutta todellisen klubilaisen tavoin kirjoitan tekstiä viimeisenä mahdollisena päivänä 25.3.2020, kun Suomi on elänyt poikkeusoloissa jo toista viikkoa. Ehkä vappuviikon ilakoinnin muistelu ei tässä kohtaa ole kovin kohteliasta. Voimani ovat kaikkien teidän kanssanne, jotka nyt menettävät fuksivappunsa.

Hyvä uutinen on se, että tämä on myös kokemus, joka voi yhdistää teitä ja luoda yhteisöstänne vahvemman. Mikään kun ei tunnetusti yhdistä ihmisiä yhtä hyvin kuin yhteinen vihollinen.

Työskentelen valtioneuvoston kansliassa, joka on tottunut elämään poikkeusolosta toiseen. Milloin hallitus kaatuu lounastunnin aikana ja milloin globaali pandemia pistää koko maailman ylösalaisin – perus maanantai meille. Valtioneuvoston kanslia on toki nykyisessä poikkeusolossa (toki myös tuossa hallituksen kaatumisen poikkeusolossa) siitä erityinen paikka olla töissä, että meidän tehtävämme on tukea hallitusta sen tavoitteissa. Normaalissa tilanteessa vahvistamme hallitusohjelman toimeenpanoa ja nyt vahvistamme hallituksen kyvykkyyttä selvitä ison K:n läpi. Noin 85 prosenttia tästä työstä tehdään kunkin virkahenkilön makuuhuoneen, olohuoneen sohvan, keittiön, lastenhuoneen, saunan tai terassin nurkasta.

Näin vasta muutaman virkavuoden kokemuksella, tämä on yksi parhaista asioita, jota työyhteisöllemme on tapahtunut. Aivan yhtäkkiä kaikki kankeat pukumiehet, jakkurouvat ja bleiserihemmot ovatkin ihmisiä, joiden kokonainen elämä valuu Skype/Teams/Zoom/Google Hangouts/GoToMeetings -kokousten läpi. Heidän lapsensa valittavat tylsyyttä, kissat kaipaavat huomiota, radiot soivat taustalla ja videon taustalla näkyy kodin sisustusta sekä työkaverin todellinen lookki. Lisäksi eri yhteisöt, niin töissä kuin muuallakin, luovat kilpaa etäkahveja, aftereita, taukojumppia ja hassuttelukeskustelupalstoja. Ah, miten virkistävää.

Eikä siinä onneksi kaikki. Tätä samaa voi tehdä myös niiden ihmisten kanssa, joiden kanssa et joudu vääntämään vuosiraportin sisällöistä tai uusien taloushallinnon seurantakoodien kanssa Skypen välityksellä.

Nimittäin. Olen löytänyt jälleen itseäni ja rakasta Kriisihallitustani, eli P-klubin hallitus 2012 porukkaani yhdistävän tekijän: Ison K:n. Vaikka Kriisihallitus onkin erityisesti eri kriisitilanteissa aina ollut valmis ottamaan tilanteen haltuun, on tämä poikkeustilanne aktivoinut WhatsApp-ryhmämme JA Facebook Messenger -keskustelumme ihan kuin vanhoina hyvinä aikoina.

Yhtäkkiä, ympäri maailmaa levinnyt joukko ihmisiä, joiden kanssa ennen jaoin arkeni – toimistokahvit – macciskahvit – toimistokaljat, ja jotka nyt viettävät ihan erilaista arkea – osalla on lapsia, osa opiskelee, osa tekee pitkää päivää ties missä toimistossa, onkin jälleen yhteisen arjen äärellä. Yhtäkkiä me kaikki elämme jälleen samaa todellisuutta. Tuo yhteinen kokemuspohja jostain kahdeksan vuoden takaa on kuin taikaiskusta aktivoitunut yhteisen vihollisen ilmaantuessa ja yhteisen kokemuspohjan uudelleen aktivoiduttua.

Ihan kohta meillä alkaa aftekriisi – kuukausittainen näkeminen, johon kaikki kriisihallituksenmieliset ovat tervetulleita. Tänään se tehdään ajan hengen mukaisesti etäyhteyksiä hyödyntäen. Afterkriisissa käydään läpi päivän politiikkaa, nykynuorison tilaa (sis. kriisihallituslaisten lapset ja nykyklubilaiset), muistellaan Trivial Perseitä vuodelta 2013 ja suunnitellaan osallistumista, tai osallistumista jättämistä, Alumnisitseille ja vuosijuhlille.

Varsinkin juhlavuosina vuosijuhlien kutsu herahtaa alumnin jos toisenkin korviin. Onneksi vuosijuhliin on vielä kuukausia aikaa, joten luottakaamme siihen, että Iso K on silloin jo mielessänne vain teitä yhdistävä vihollinen, jonka luoma kokemuspohja sitoo teidät yhteen nyt ja tulevaisuudessa.

Riina Pursiainen

Kirjoittaja on Ylähuone ry:n puheenjohtaja ja työskentelee valtioneuvoston kanslian Strategiaosaston Hallituspolitiikkayksikön Kestävän kehityksen tiimissä projektisuunnittelijana ja rakastaa ajoittain kirjoittaa koko tittelinsä auki.

Teksti: Riina Pursiainen
Kuvitus: Anniina Laitakari

Eräässä lehdessä julkaistu pilapiirros tapahtumien tiimoilta

"Gorbatsoville tässä vain kirjoitellaan"

Pehmeää suurvaltapolitiikkaa koululaisten kustannuksella

Koronaviruksen nakertaessa kansallisen positiivisuutemme häilyviä rippeitä, olemme kaikki enemmän tai vähemmän vangittuja lusimaan neljän seinän sisälle. Olemme pakotetut välttämään sosiaalisia kontakteja, jotka useimmin ovat omiaan korottamaan moraalia. Niin no, onhan meillä onneksi teknologisina siunauksina sosiaalinen media ja verkon suoratoistopalvelut. Ja onhan tietysti kirjat, joiden lukuprosessista on kelvollista jakaa kuvia someen, jotta kaikki tietäisivät, että sinäkin ylennät sielusi tilaa muullakin kuin Game of Thronesin katselulla. Toiset lukevat Dostojevskia ja jättävät sen mitä todennäköisemmin kesken kahlattuaan ensimmäisen luvun loppuun. Minä luin ukkini muistelmat ja päätin jakaa siitä teille yhden varsin mielenkiintoisen tarinan. Mielenkiintoinen on luonnollisesti varsin subjektiivinen adjektiivi. Päättäkää itse mitä mieltä olette.

Isoisäni Lauri Aarnikka toimi historian ja yhteiskuntaopin opettajana espoolaisella yläastella. Opettajana hänen syvä pyrkimyksensä oli korottaa kriittinen mediakasvatus osaksi peruskouluopetusta. Sekä kansallisen että kansainvälisen politiikan seuraaminen kuului vahvasti opetuksen nyansseihin. Elettiin lukuvuotta 1985-1986. Käsillä olivat kylmän sodan viimeiset vuodet. Perestroika oli aluillaan. Suurvaltapolitiikka etupiireineen ja voimatasapainoineen määrittivät kansainvälisen politiikan tilan.

Isoisäni piti olennaisena sitä, että oppilaat ymmärtäisivät maapallon tulevaisuuden olevan Neuvostoliiton ja USA:n valtiollisen johdon käsissä. Ydinasevarustelu, ilmaston tilanne ja maailman rauha olivat konsepteja, jotka askarruttivat nuoria koululaisia. Tämän asetelman pohjalta isoisäni päätti, että oppilaat saisivat tehdä näistä kysymyksistä listan. Kysymykset lähetettäisiin sitten kirjeitse poliittisille ja uskonnollisille johtajille ympäri maailmaa. Kirjeitä kilahti esimerkiksi paavi Johannes Paavalille, Yhdysvaltojen presidentti Ronald Reaganille, YK:n pääsihteeri Javier Perez de Cuellarille ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteeri Mihail Gorbatshoville. Seitsemästätoista kirjeestä kahdeksaan vastattiin. Vastaukset olivat luonnollisesti vallassa olleiden kanslioiden laatimia. Mielenkiintoisinta ja pysäyttävintä oli kuitenkin Gorbatshovin allekirjoittama vastaus.

Kahdeksannen luokan oppilaat pohtivat suurelle kommuinistipampulle suunnatussa kirjeessään luonnon saastumista sekä nälänhätää Afrikassa. Gorbatshov ymmärsi, että vastauksen kautta hänen olisi mahdollista harjoittaa pehmeää kansainvälistä politiikkaa. Suuri johtaja, joka vastaa pienen länsimaan koululaisten huolestuneisiin kysymyksiin olisi varmasti kansainvälisen ihailun arvoinen. Vastauksen kautta hän myös voisi tuoda mielenkiintoisella tavalla ilmi Neuvostoliiton kommunistisen puolueen näkökulmia globaaleihin ongelmiin. Oli tämä Mihail kyllä aika kettu.

Helmikuussa 1986 Neuvostoliiton Helsingin suurlähetystö tiedotti koululle, että pääsihteeri on vastannut heidän kirjeeseensä ja vastaukset julkistetaan samanaikaisesti ympäri maailman. Tämä luonnollisesti aiheutti mainittavan mediahälyn koulun ympärille. Lauri Karhuvaara ja muita nimeä tekeviä median edustajia saapui julkistamispäivänä koululle haastattelemaan isoisääni sekä koulun oppilaita. Virallisesti vastaukset luovutettiin kuitenkin Helsingissä sijaitsevassa Neuvostoliiton kulttuuri- ja tiedekeskuksessa, jossa myös Neuvostoliiton johtajan sanomalehden Isvestijan toimittaja haastatteli isoisääni.

Gorbatshov tai oikeastaan hänen kansliansa oli kirjoittanut vastaukseen seuraavasti: ”Ekologian ja talouden välisen ristiriidan voi mielestämme ratkaista onnistuneesti vain sellainen yhteiskunta, joka on vapaa itsekkäistä yksityisomistukseen liittyvistä eduista.” Gorbatshov oli tässä suhteessa siis melkoinen visionääri, jos vastaus peilattaisiin nykypäivän pohdintoihin ilmastonmuutokseen reagoimisesta. Vastauksessa todettiin myös, ettei ekologian kysymyksiä ole mahdollista ratkaista ilman ydinsodan uhkaa, jolloin olisi kyse koko ihmiskunnan turvallisuudesta. Tämän vuoksi Neuvostoliitto toimi vastauksen näkökulman mukaan hyvin aloitteellisesti säilyttääkseen rauhan maailmassa.

Neuvostoliiton poliittinen johto ymmärsi hyvin myös tilanteen propaganda-arvon. Pian Neuvostoliiton valtiollisen tietotoimiston Eestin varajohtaja jo lähestyikin isoisääni henkilökohtaisesti haastattelun merkeissä. Hänellä on syvä pyrkimys ottaa selvää, oliko isoisälläni neuvostosympatioita tai sukunsa kautta ideologisia sidoksia sosialismiin. Näitä ei valitettavasti juuri löytynyt. Isoisäni kommentit rauhantyöstä opettajan ominaisuudessa julkaistiin kuulemma kuitenkin miljoonalevikkisessä neuvostolehdessä. Tietotoimiston pamppu mitä todennäköisimmin tunnusteli kepillä jäätä sen suhteen, olisiko isoisässäni potentiaalia sekä halua toimia ja edistää Neuvostoliiton poliittisia intressejä. Isoisäni oli tällöin myös yhteydessä Suojelupoliisiin, jotta tietäisi kuinka toimia arveluttavien kysymysten suhteen. Häly Gorbatshovin vastausten ympärillä kuitenkin laantui nopeasti ja isoisääni ei enää sen koomin lähestytty.

Muistan isoisäni kertoneen tämän kyseisen tarinan ollessani nuorempi. Tällöin en ymmärtänyt kovin syvällisesti tilanteen erityislaatuisuutta. Nykyisin kansainvälisen politiikan opiskelijana, joka ainakin väittää ymmärtävänsä suurvaltapolitiikan historian sekä nykyhetken nyansseja tämä tapaus jaksaa säväyttää aina uudestaan ja uudestaan. On hauska pohtia 14-15 -vuotiaita peruskoululaisia kansainvälisen politiikan sekä pehmeän vallankäytön objekteina sekä subjekteina. Olen todella kiitollinen isoisälleni näiden eriskummallisten tapahtumien litteroinnista. Mutta lyhyestä virsi kaunis. Rakkaat Walpon lukijat, haastan teidät kaikki poikkeusolojen kurimuksissa kärvistelevät hengenheimolaiseni jakamaan keskenänne kuulemianne tarinoita ja kaskuja. Pidetään fiilis positiivisena!

Ville Elo

Vaihtovuosi Sloveniassa oli täynnä niitä suuria toiveita, joita vaihtoon lähtijöillä yleensäkin sanotaan olevan. Pääkaupunki Ljubljanan yhteiskuntatieteellinen tiedekunta kiinnosti puolustus- ja turvallisuusopintoineen. Maa oli keskellä Eurooppaa, ja olut halpaa. Sopivan pieni, mutta vaihtoyhteisö aktiivinen. Kuulemma ”löysä meininki.” Ja sitten kaikki muuttui. Vaihdosta tulikin melko erilainen kokemus ja elämä meni muutamassa viikossa uusiksi. Tuntemukset ulkomailta pandemian jyllätessä ovat toiveikkaat, mutta hyvin sekavat. Kaikki täällä Italian kainalossa on kuitenkin hyvin. Eniten painetta ja stressiä on tullut kotimaasta ja kotiväeltä. Tämän jutun ilmestyessä olenkin jo palannut Suomeen Slovenian ulkoministeriön ja Pohjoismaiden järjestämällä lennolla. Päätös oli vaikea, enkä tällä hetkellä osaa kuvitella kuin luovuttaneeni. Lähtö kaduttaa jo valmiiksi. Tätä tunnetta on tietenkin Suomesta käsin vaikea ymmärtää. ☒

Vaihtovuosi 2020: Nyt tarvitaan ymmärrystä valinnoille ja ratkaisuille. Yhtä oikeaa ei ole.

Vaihtopenkillä
Juho Pitkänen

Teksti: Juho Pitkänen Kuvat: Juho Pitkänen & Unsplash

Kuten Walpossakin on aiemmin mainittu, tämä Ljubljana on vähän kuin Turku. Sloveniassa on asukkaita noin 2 miljoonaa, pääkaupungissa hiukan alle 300 000. Kaupungin läpi virtaa joki ja rantaravintoloissa lämpölamput hehkuvat. Iso kirkko on kaiken keskellä. Joka paikkaan voi kävellä, mutta nopeammin pyöräilee. Pyörätiet ovat usein paskoja. Bussit kulkevat kiitettävästi, mutta pikkutunneilla ei pääse kotiin. Perinteinen ruoka on lähinnä lihaa ja perunaa, mutta kukaan ei oikeastaan syö sitä. Baareja on paljon. Tosin Dynamon kaltaisia tanssipaikkoja löytyy huomattavasti enemmän – Ljubljanan baari- ja pubiskene on todella värikäs. Ja paikallinen viini on hyvää, mutta halpaa.

Opiskelu ei täällä ole kirjatenttimistä Exam-tiloissa. Luentokausi kestää kurssista huolimatta helmikuun puolestavälistä toukokuun loppuun. Kurssit sisältävät seminaareja, esseitä ja palautuksia tenttien lisäksi. Opetus on osallistavaa, eikä massaluentojen takapenkkiin piiloutumiselle ole mahdollisuuksia. Tämähän on rikkaus. Opiskelijoiden ja professoreiden kanssa keskusteleminen kasvattaa ja kehittää ajattelua. Ljubljanan yhteiskuntatieteellisessä on paljon hyviä kursseja mm. TURPO:sta kiinnostuneille – täältä puuttuu ns. kadettikoulu, mutta sen sijaan puolustus- ja turvallisuusopinnoille on oma linjansa yliopistossa. En voi kuin suositella.

Assariakaan täällä ei tule ikävä. Sloveniassa on yksi nerokkaimmista opiskelijaruokajärjestelmistä, joista olen kuullut. Studenski boni -alennuksia saa miltei jokaisesta ravintolasta Ljubljanan keskustassa (ja muualtakin maassa.) Ja nyt puhutaan ihan ”oikeista ravintoloista”. Voit mennä syömään opiskelijamenun meksikolaiseen, thai-paikkaan, kiinalaiseen ja niin edelleen. Opiskelijamenuun kuuluu yleensä keitto, salaatti, pääruoka, ja hedelmä tai jälkiruoka. Tämä lysti maksaa aina ilmaisesta sämpylästä maksimiin, eli neljään euroon. Vaikkapa Mäkkärissä normaali ateria, iso salaatti ja omena maksavat vähän päälle 2 euroa opiskelijalle. Kotiin voi tilata keiton, pizzan ja salaatin, plus smoothien neljällä eurolla. Tuli muuten käyttöön poikkeustilassa.

Uusi tilanne

Elämme kaikki nyt tilanteessa, joka vaatii sopeutumista, toisten tukemista ja resilienssiä eli henkistä joustamiskykyä. Nyt tarvitaan voimavaroja ja selviytymiskeinoja henkilökohtaisella ja yhteiskunnallisella tasolla. Kaikki vaihtotoverini sekä vaihdossa olevat ystäväni ovat joutuneet tekemään vaikeita päätöksiä. Jäädäkö vai lähteäkö? Mitä tulevaisuudessa tapahtuu? Pääsenkö myöhemmin kotiin? Syytetäänkö minua, jos jään? Kannattaako takaisin tulla? Uutisointi kotimaasta on ollut sekavaa, ja tilanteet muuttuneet nopeasti. Hallitus toivoo matkailijoita takaisin, mutta muissa maissa asuvien ja ”katto pään päällä” -olevien ei tarvitsisi lähteä. Paljon on päätöksen varassa. Hyvin kaukaa ei ehkä kannata reissata monen eri valtion kautta, jos se edes on mahdollista. Sloveniassa meni lentokenttä kiinni muutama viikko sitten. Rajat ovat kiinni ympäröiviin valtioihin, paitsi Itävaltaan. Ja ennen kaikkea, täällä kaikki on toistaiseksi hyvin.

Flunssa on kiusallinen tauti nykyään. Olin sairaana pari viikkoa sitten, enkä vieläkään tiedä mistä siinä oli kyse. Sitkeä flunssa? Olihan flunssakausi. Nuoria ei täällä enää testata, vastattiin opiskelijoiden terveydenhuollosta. Eristäydyin huoneeseeni, mutta kämppikset kävivät kaupassa ja auttoivat parhaansa mukaan. Erikoinen tilanne on lähentänyt minua ja vaihtotovereita entisestään. Kaikesta huolimatta on pidetty illallisia, etäjuhlia ja yhteisöllisyyttä yllä moninaisin tavoin. Tämä kaikki on jotain hyvin poikkeuksellista, ja tähän yhteisöön kuuluminen on itselleni suuri ylpeys. Moni on edelleen jäämässä, sillä tukiverkko toimii ja monelle lähteminen ei ole vaihtoehto. Muun muassa kanadalaisten paluulento välilaskuineen tuntuisi enemmin tartuntariskin lisäämiseltä. Täällä kaikki on ollut hyvin.

Ymmärrys, huolehtiminen

Vaikka päätin itse lähteä, en tiedä osaanko vielä seistä päätökseni takana. Tällä hetkellä jo valmiiksi kaduttaa. Täällä kevät on täydessä käynnissä ja ulkona paistaa aurinko. Kämppäkavereiden kesken illallisista on tullut viikonloppujen rutiini. Opinnot etenevät videoluennoin ja Zoomissa. Ne voin tosin suorittaa Suomessakin. Pieneksi maaksi Slovenia tuntuu suoriutuneen hyvin eristäytymisestä ja reagoineen nopeasti tilanteeseen. Testausprosentti on korkea, ja rajoitteita vaikutetaan noudatettavan. Itselleni tänne on reilussa parissa kuukaudessa muodostunut pieni perhe ja toinen kotimaa. Toisista huolehtiminen ja ystävyys ovat korostuneet entisestään. Tuki ja ennustamisen vaikeus tekevätkin lähtöpäätökset tukaliksi: mitä jos maa aukeaa

ja ”käyrä taittuu” ennen Suomea? Suomessa paluu Helsingistä Turkuunkin vaatii lupien esittämistä.

Tuomitseminen

Välillä tuntuu, että moni tuomitsee opiskelijat, jotka päättävät jäädä. Nyt tulisi kuitenkin malttaa antaa tilaa päätöksille. Tässä tilanteessa oikeita tai vääriä valintoja ei juuri ole. Monin paikoin on miltei se ja sama, istuuko kotonaan ulkomailla vai Suomessa. Kotiväen huoli ja viestittely lämmittävät sydäntä, mutta välillä se lähinnä turhauttaa. Vaihto-opiskelija ei ole huvimatkalla, vaan olosuhteiden uhri. Jääminen käy monelle järkeen, sillä paikallaan pysyminen yhä useita kuukausia kestävässä vaihdossa välttää myös matkustusta. Samalla paluu perheen luo ja Suomen huollon piiriin on järkevää. Sen voin kuitenkin sanoa, että itselle takaisin tuleminen tuntuu vaikealta, jopa luovuttamiselta. Mitä jos tilanne paraneekin täällä ennen kuin Suomessa? Meitä suomalaisia on täällä Sloveniassa yhä yllättävän paljon. Jatkuuko aikani Suomessa tuijotellen loskan sotkemaa lähikatua?

Lopulta

Lopulta päätöksiä tulee tehdä suuntaan tai toiseen. Tästäkin selvitään, vaikka tulevaisuuden maailmasta emme vielä tiedä. Eletään hetki kerrallaan. Pohditaan ja ollaan läheistemme kanssa etänä. Jos Sloveniaan paluu joskus onnistuu, saatan tulla takaisin hyvästelemään uuden perheeni. Kaikesta huolimatta Erasmus-ajasta ehti muodostua ystäviä, joihin tulen pitämään yhteyttä tulevaisuudessakin. On ollut hienoa nähdä, kuinka tilanne on saanut ihmiset entistä avoimemmiksi. Olemme kaikki tässä yhdessä.
Ensi viikolla edessäni on kahden viikon karanteeni Suomessa, ja oletan sen tuntuvan pahemmalta ja tylsemmältä kuin mikään täällä kokemani.
Ja lopulta, vaihtoon kannatti lähteä. Slovenia oli, ja on täydellinen vaihtokohde. Pahemmastakin on historiassa selvitty ja kriisejä on luvassa tulevaisuudessakin. Nyt voimme ottaa oppia ja rakentaa uutta huomista.▪

YLIOPISTO-VALMENNUS: PÄÄSYLIPPUSI YLIOPISTOON!

- INTENSIIVIKURSSIT
- ETÄKURSSIT
- MATERIAALIPAKETIT
- SIMULAATIOPÄÄSYKOKEET

Index-palsta
Janette Sirén

INDEX INDEX INDEX INDEX INDE

Ruudun toisella puolen

Poikkeustilasta, positiivisuudesta ja parvekkeista

Kuva: Eduard Delputte, Unsplash

Maaliskuu mullisti arkemme, kun monet rajoitukset koronaviruspandemian hidastamiseksi astuivat voimaan ja Suomi julistettiin poikkeustilaan. Tilanne ei ole helppo kellekään ja vaatii jokaiselta joustamista, ja menee hetken aikaa ennen kuin uusiin rutiineihin, rajoituksiin ja suunnitelmien muuttumiseen sopeudutaan henkisesti. Onneksi opiskelu saadaan rullaamaan etänä ja myös yhteydenpito kavereihin ruudun toisella puolen onnistuu kätevästi videovälitteisestikin, niin näkee neljän seinän lisäksi välillä myös tuttuja kasvoja. Kevään osalta Indexin tapahtumat on toistaiseksi peruttu, ja selvitämme mahdollisuuksia järjestää vapunviettoa etäyhteyksin sekä Lähiöbaarikierrosta myöhemmin syksyllä. Seuraamme tilannetta aktiivisesti ja tiedotamme kun alkaa taas tapahtua! Toivotaan syksyyn mennessä tilanteen olevan jo parempi niin, että voimme jälleen nähdä livenä tapahtumien merkeissä, suunnata ulkomaanexcursiolle Puolan Gdanskiin ja päästä nauttimaan myös lokakuisesta vuosijuhlahumusta.

Tällä hetkellä on tärkeää suhtautua uhkaan ottamalla se tosissaan, noudattamalla ohjeistuksia ja etsimällä keinoja, joilla tuetaan ja autetaan toisiamme niin hyvin kuin pystymme. Mieltä matalaksi vetävän uutistulvan keskellä kaikki muutoin oloa keventävä ajanviete on erittäin tervetullutta, sillä näinkin vakavan tilanteen keskellä ilo on yksi keino auttaa meitä jaksamaan ja käsitellä asiaa. Internetin ihmeellisellä maailmalla onkin tapana ottaa ajankohtaiset ilmiöt haltuun hyvin nopeasti, joten esimerkiksi meemikulttuurin suosittelemia (kaikenlaiselle oikeasti aikaansaavalle tai järkevälle tekemiselle vaihtoehtoisia) ajanvieton tapoja voivat olla wc-paperin hamstraamisen sijasta sen kasvattaminen kotona tai vaikkapa inside-vitsien kertominen.

Äskettäin eksponentiaalisesti kasvanut kotona oleskelu saa pohtimaan myös eri asumismuotojen yhteisöllisyyttä tai yhteisöllisyyden puuttumista. Tuskin poskisuudelmien kaltaisten lähikontaktien välttäminen on keskiverrolle kerrostaloasujalle varmastikaan kovin uutta, toisin kuin se yhtäkkinen naapurien välinen yhteisöllisyys, joka ilmenee kirjoittamalla viestejä ikkunaruutuihin tai musisoimalla yhdessä parvekkeilta. Moni asia on eri tavalla kuin vielä muutamia viikkoja sitten, joten ehkä hieman hämmentävästikin asuntojen parvekkeita ja saunoja saatetaan tällä hetkellä käyttää muuhun kuin oikeasti häkkivarastoon kuuluvan tavaran säilytykseen. Parvekkeilla saattaa olla porukkaa soittamassa taloyhtiön musagenrestä riippuen vanhempia klassikoita tai Darudea, ja kenties saunansa lauteillekin eksyy roinaa täynnä olevien pahvilaatikoiden sekaan myös kotonaan enemmän aikaa viettävä ihminen välillä heittämään löylyä. Onkin syytä jäädä jännityksellä seuraamaan, vaihtuvatko alakerran ilmoitustaulun kehotukset hakea kolme kuukautta kuivumassa olleet lakanat pois pyykkituvasta tai kansalaisaloitteeseen rinnastettava adressi taloyhtiön ympärivuotisten pihatalkoiden laillistamiseksi joihinkin uusiin ”ystävällisesti, Naapuri” -nimimerkin yhteisöllisyyttä luoviin edesottamuksiin.

Toivon kaikille hurjasti tsemppiä ja jaksamista uusiin rutiineihin sopeutumiseen ja muistutan, etteivät yliopisto, kaverit ja harrastukset katoa minnekään tällä aikaa. Kevät on kevät ja vappu on vappu, joten iloitaan valoistuvista päivistä ja kesän lähestymisestä, vaikka juhlaperinteissä sovelletaan tavallista enemmän. Pysytellään terveinä, pidetään hyvää mielialaa yllä sekä yhteyttä toisiimme sähköisesti, parvekkeilta laulaen tai tarvittaessa vaikka savumerkeillä.

Kirjoittaja on P-klubin Index-vastaava ja toimii Indexin hallituksessa juhla- ja hyvinvointivastaavana.

Ajassa

Teksti: Inka Vaarula
Kuvitus: Anniina Laitakari

Kirjoittaja toivoo, että Walpon lukijat pysyvät terveinä, ja muita tartuttamatta.

Jo 100 vuotta ajanlaskun alun jälkeen Rooman valtakunnassa ja Han-dynastian Kiinassa koettiin useita tuhoisia tauteja tiheiden väestönosien keskuudessa, joissa virukset alkoivat kyetä leviämään.

• Rooman valtakunta kärsi vuosien 165-180 jaa. aikaan väestöä arvellusti noin neljänneksellä verottaneista kulkutaudeista, ja tuolloin myös Kiinan valtakunnassa koettiin vakavia epidemioita. Molemmissa valtakuntien romahtamisen yhtenä syynä on pidetty tautiepidemioiden jatkumista.

• 200 vuotta ajanlaskun jälkeen terveys kaupungeissa esimerkiksi Euraasiassa ja Pohjois-Afrikan kaupungeissa oli maaseutuun verraten niin hataraa, että väkilukua ylläpiti maaseudulta tuleva muuttoliike. Tautien kulku on vahingoittanut sivilisoitunutta ihmiskuntaa sen olemassaolon ajan.

Globalisoitumisen seurauksena kasvaneeseen vaihtoon lukeutuu aina väistämättä taudinaiheuttajien vaihto, ja kärsijöiksi ovat joutuneet ne, jotka eivät ole kuuluneet immuniteettiensa puolesta siihen piiriin, jossa taudinaiheuttajaa on tavattu. Tiedetysti epidemioita on koettu 1800-luvun lopulta lähtien globaalilla mittakaavalla. Ensimmäisiä luotettavia kuvauksia influenssasta on löydetty 1500-luvulta, vaikka myös jo ennen ajanlaskun alkua on ollut lähteitä, jotka olisivat viitanneet siihen, kerrotaan Ylen artikkelissa (2005). Historiallisesti merkittävät taudit, kuten isorokko, tuhkarokko ja influenssa ovat olleet ihmiskunnan piinana, mutta aikanamme AIDS on noussut ainoan kehittyvien maiden yleisen kulkutaudin, influenssan, rinnalle. Epidemioita ovat aiheuttaneet myös monet muut taudit kuten pilkkukuume, sikotauti, tuberkuloosi, hinkuyskä ja polio.

Kun tultiin vuoteen 1700, oli maailman väkiluku noin 610 miljoonaa. Tähän asti keskimääräinen väestönkasvu oli ollut hidasta, vain noin 12 prosenttia sataa vuotta kohden lukuisten vuosisatojen ajan, sillä tartuntataudit olivat väkivallan ja nälänhätien kanssa toistuvia, väestönkasvua matalana pitäneitä tekijöitä. Epidemiat pysyivät usein paikallisina, mutta ihmiskunnan tihentyessä nämä saattoivat yltää laajoiksi. Kaupungit olivat myös väestöllisesti synkkiä paikkoja, joissa korkeahkoon kuolleisuuteen vaikutti saniteetti- ja vedenjakelun puutokset, etenkin ennen 1880-1910-lukuja ja merkittäviä parannuksia niihin. Kaupunkien verkostoon kuulumisesta on historiassa kuitenkin ollut myös hyötyä, sillä kaupungeissa syntyneet ihmiset ovat ruvenneet omaamaan, joskin hyvin vähitellen, sen epistemologisen edun, että he ovat todennäköisesti kyenneet kehittämään vastustuskykyä laajemmalle tartuntatautien skaalalle. Silloin, kun suuret väestökeskukset ovat tulleet altistuneeksi jollekin tietylle taudille hyvin pitkään riittävän paljon, kausittaiset epidemiat ovat vähitellen muuntuneet jatkuvasti

esiintyviksi endeemisiksi taudeiksi, sellaisiksi, jotka ovat olleet todella vahingollisia enimmäkseen pienille lapsille ja vauvoille. Alle viisivuotiaiden lasten osakseen saamat taudit ja huima kuolleisuus olivat tekijä, joka rajoitti suuresti väestönkasvua pitkään ennen 1700-lukua, jolloin esimerkiksi ruuan saanti alkoi parantua, ja nälänhädät tulivat yhä harvemmin toistuviksi.

• Kiina, Eurooppa ja mahdollisesti myös Intia ja Afrikka kävivät toistuvia epidemioita läpi 1500- ja 1600-lukujen ajan. 1700-luku toi esiin rauhaisamman ajanjakson — kulkutaudit vähentyivät ja Amerikan väestökato alkoi vähitellen taittua, väestön kaksinkertaistuessa 1700-luvulla. Kolumbiaanisen vaihdon alkaessa moni intiaaniyhteisö kärsi niin sanotun vanhan maailman taudinaiheuttajien tuhoja edelleen 1700-1800-luvuilla.

• Oseaniassa ja Tyynellämerellä väestöt kokivat 1750-luvulla tautien vuoksi kovia kohtaloita paikallisten immuunijärjestelmän tottumattomuuden vuoksi. Kun esimerkiksi Uuden-Seelannin rannikolle ryhdyttiin seilaamaan 1769 vuoden jälkeen brittien, ranskalaisten sekä amerikkalaisten toimesta hieman myöhemmin, vieraat taudit levisivät alkuperäisasukkaiden eli maorien keskuuteen vahingollisesti. Tämä oli ollut myös tavallista niin Amerikassa, Australiassa ja Polynesiassa.

• Tuberkuloosi nousi globaaliksi taudiksi noin vuoden 1820 aikoihin. Tähän joskus kavalasti piileväänkin ja aliravitsemuksessa puhjenneeseen sairauteen menehtyneitä oli yhteensä miljoonia Tyynellämerellä, Pohjois- ja Etelä-Amerikan sisäosissa ja eteläisessä Afrikassa.

• Lääketieteen tutkijat selvittivät muun muassa koleran, lavantaudin ja muiden tautien leviämisteitä 1840-luvulta alkaen, mikä oli osaltaan raivaamassa tietä kohti puhtaampaa kaupunkielämää.

• 1890-lukuun mennessä sotilaslääketiede oli kehittynyt trooppisten tautien saralla, joita esiintyi Afrikassa ja Kaakkois-Aasiassa. Samaan aikaan, 1889-1891 Venäjän keisarikunnasta levinneessä kuumepandemiassa menehtyi etenkin suuri määrä vanhuksia.

Historiassa epidemiat ovat olleet lukuisia, valtavia mittasuhteita saaneita, ja myös tavanomaisia — jotkin katastrofaalisia. Musta surma oli yksi tällaisista 1300-luvun puolivälin kuluessa, sillä sen ote ylsi läpi suurimman osan tuolloin jo verkostunutta maailmaa. Tähän bakteeriperäiseen ruttotautiin menehtyi arvioiden mukaan 25-45 miljoonaa henkeä. Harvinaislaatuisen pahoja epidemioita on koettu myös Amerikan mannerten tullessa kontaktiin muuhun maailmaan. Atsteekkien valtakunnan tuho vuosina 1519-1521 oli seurausta osittain isorokkoepidemiasta, sillä yhdelläkään Amerikassa asuneella väestöryhmällä ei ollut immuniteettia niille taudeille, kuten isorokko, tuhkarokko ja influenssa, joita esiintyi jo endeemisesti toisaalla. On arvioitu niinkin, että vuosina 1492-1650 toistuvat epidemiat tuhosivat puolet, mutta suurimmissa arvioissa 90 prosenttisesti Amerikan intiaaniväestön, joka tekee niistä kirjoitetun historian toisen suuren väestökatastrofin.

Nykyaikana terveydenhuoltoon liittyvät potentiaaliset riskit ovat olleet huonosti ymmärrettyjä. Riskianalyyseilla on pyritty selvittämään tautien ilmenemistä määrätyissä olosuhteissa, sen sijasta että tauteja kuvailtiin aiemmin tilastollisesti. Uutislehtien yleistyessä pandemiat saivat selkeämmän muodon; mistä niiden voitiin otaksua tulleen, ja millainen oli niiden kehityskaari. Sittemmin tauteja ei ole pidetty yhtä kohtalokkaina, luottamuksen kasvaessa ihmiskykyjen väliintuloon. Taudeista on kuitenkin puhuttu riskin kielellä, ja etenkin HIV/AIDS 1980-luvun alussa lisäsi riskianalyysien merkitystä pandemioiden hallinnassa, ja keskustelu kansainvälisestä terveydestä vaihtui vähitellen *globaaliin* terveyteen. Pandemioilla on pitkään tiedetyt vaikutuksensa valtioiden tasapainoon ja vaurauteen, mutta myös turvallistamisaspekti on saanut sijaa, ja esimerkiksi HIV/AIDS listattiin vuonna *2001 US National Intelligence Council briefingissä* tekijäksi, jonka voitiin nähdä suoraan uhkaavan kansalaisia.

Globaalin skaalan liikkuvuus on liittynyt tiiviisti tauteihin ja terveydenhuoltoon. Maailman terveysjärjestö WHO saattoi voimaan 2007 kehotuksen sen jäsenmaille tuoda ilmi WHO:lle kaikki ne terveydenhuollon tilanteet, joista saattaisi muodostua kansainvälisesti vakavia, jonka lisäksi se valvoo kansallista terveydenhuollon tilaa maissa. Pandemioiden esto on ollut siten maiden rajoja ylittävää, ja kansallisia valvonnan menetelmiä hyödyntävää. Kansallisesti se on käsittänyt karanteenit, ja monitoroinnin lentokentillä.

• Espanjantauti oli 1900-luvun kaikkein vakavin pandemia, jossa joidenkin arvioiden mukaan me-

nehtyi jopa 30:stä 50 miljoonaan henkeä, joissakin arvioissa jopa 50-100 miljoonaa. He olivat etenkin nuoria ja terveitä, mikä oli tämän pandemian erityispiirre niiden lisäksi, että se levisi muista influenssoista poiketen keskikesällä ja oli tunnetuista influenssapandemioista pahin — tosin se ajoittui myös ensimmäisen maailmasodan loppuvaiheen, ja Suomessakin sisällissodan jälkeisiin jo terveydenhoitojärjestelmien kannalta heikentyneisiin vuosiin 1918-1920. Viruksia ei tällöin vielä tunnettu ja sotasensuuri saattoi osaltaan heikentää akuuttien tietojen kulkua ennen epidemian puhkeamista kunnolla Espanjassa.

• Viimeiset 1900-luvulla riehuneet *pandemiat* olivat vuosina 1957 aasialaiseksi pandemiaksi kutsuttu influenssa H2N2, sekä vuoden 1968 hongkongilaiseksi kutsuttu pandemia H3N2-virus. Influenssarokote oli keksitty jo 1943, ja rokotetta alettiin kehittää H2N2:a vastaan aasialaisen pandemian puhjettua. Rokotetta saatiin sen valmistuksen jälkeen Suomeen Saksasta, sen kuitenkaan tuomatta tavoiteltua suojaa influenssaa vastaan sairaalassa työskennelleillä. Aasialainen pandemia oli ensimmäinen influenssaepidemia, jonka aikana oli käytettävissä antibiootteja hoitoa varten - suuri osa kuolemantapauksista oli johtunut sekundaarisistä, erityisesti stafylokokin aiheuttamista bakteerikeuhkokuumeista, ja siten tautiin menehtyi noin kaksi promillea sairastuneista, kun arviolta 30% (700 000 - miljoona) suomalaista sairastui aasialaiseen influenssaan.

• Entä tällä vuosituhannella? Afrikan ebolaepidemiat, H1N1 - sikainfluenssa, SARS, MERS, COVID-19 - koronavirus määritellään 2020 maailmanlaajuiseksi terveysuhaksi. ■

Lähdeluettelo:

Duodecim, https://www.terveyskirjasto.fi/

Mark Harrison. Mark Jackson. “Pandemics.” The Routledge History of Disease. Routledge, 2017. 128–146.

Eila Linnanmäki. Historian influenssapandemiat. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. 2006; 122 (16) : 2023-31

J.R. McNeill et al. Verkottunut ihmiskunta: Yleiskatsaus maailmanhistoriaan. Vastapaino, 2005.

Yle: Viime vuosisadalla kolme pandemiaa. 24.10.2005.

Walpon palaute-boksi

www.pklubi.fi

Seuraa Walpoa

Instagramissa, Facebooksissa ja Twitterissä! Löydät meidät nimellä @walpolehti

Proffan KELLARI

Rehtorinpellonkatu 6, 20540 Turku

Kekkosen viisaus; ”Parempi että virkamiehet on kännissä eivätkä tee mitään kuin että olevat selvinpäin ja tekevät tyhmyyksiä”
Joten valtio–oppineetkin voivat luennon jälkeen painua sinne mihin aurinko ei paista – Proffan Kellari!

Walpo toivottaa kaikille lukijoilleen tsemppiä ja mukavaa kevättä!
Nähdään kesällä YYA-Walpon merkeissä ja syksyllä toivottavasti kasvotusten :)

Turun Ekotori

Kierrätyskeskus

Polkupyörät, kodinkoneet, elektroniikka, huonekalut, kirjat sekä edullinen kuljetuspalvelu!

Opiskelijakortilla -20 %

Avoinna
ma–pe 8–18 | la 10–15
turunekotori.fi
Facebook | Instagram